

הנחיות להוראת המצגת "מרטין לותר קינג"

קהל היעד: כיתות ה-ט

משך הפעילות: 90 דקות (שני שיעורים רצופים)

מטרה: התלמיד יתוודע להיבטים שונים של הזכות לשוויון והמאבק למימושה באמצעות סיפור חייו של מרטין לותר קינג והדילמות שניצבו בפניו.

הרעיון המוביל של השיעור: המצגת המלווה היא בסגנון "שעת סיפור" אינטראקטיבית – התלמידים מאזינים לקטעים מהספר מרטין – סיפור חייו של מרטין לותר קינג, מאת תמר ורטה-זהבי ונדרשים לקבל החלטות בצמתים מכריעים. המורה יכול להשמיע את הקטעים מהסיפור מהמצגת או להקריא אותם בכיתה.

בכל השקופיות שבהן מופיעים איורים בשחור לבן מומלץ להתייחס אליהם ולקשר בינם לבין העלילה. כמו כן, כדאי להפנות את תשומת לב התלמידים לציר הזמן המופיע בתחתית השקפים ולבחון את התקדמות המאבק לשוויון לאורך השנים.

מורה המעוניין להקריא בעצמו את הקטעים ימצא אותם מתחת להסברים אודות כל שקופית.

הערה לשונית: במצגת, כמו גם במדריך למורה, נעשה שימוש במושגים "שחורים" ו"לבנים" לתיאור בני אדם. אף על פי שמושגים אלו אינם נחשבים לתקינים מבחינה פוליטית וחברתית היום, הרי שבחרנו לשמר את השימוש בהם כדי להדגיש את רוח התקופה ולהיות נאמנים לספר שהמצגת מתבססת עליו. הדבר ראוי גם לדיון בכיתה עם התלמידים, לאחר סיום המצגת.

מהלך הפעילות:

שקופית 1 – פתיחה

בשקופית זו מוצגת תמונתו של מרטין לותר קינג על רקע ספריה. המורה יסביר כי שיעור זה מבוסס על סיפור חייו של מרטין לותר קינג, וכי התלמידים יידרשו להיות מעורבים בקבלת החלטות במהלכו.

בשקופית זו, כמו בשאר שקפי המצגת, אפשר להפעיל את אפשרות

ההקראה של הטקסט בלחיצה על הסימן .

אפשר לשאול את התלמידים מה ידוע להם על דמותו של מרטין

לותר קינג, וכן לבקש מהם להציג נושאים שהיו מעוניינים לדעת אודותיו.

**"נעים מאוד, זהו מרטין. היו לו חיים סוערים למדי!
נצטרף אליו למסע ונבקר בנקודות המכריעות בסיפור חייו."**

שקופית 2 – "נעים להכיר, מרטין"

בשקופית זאת אפשר לקרוא ולשמע רקע על התקופה שבה נולד מרטין, בדגש על אפליה לרעה של שחורים (אפרו-אמריקאים). מומלץ לשאול את התלמידים מה דעתם על הסיטואציות שמוצגות בהקדמה, תוך הדגשת סמיכות הזמנים לימינו אנו. המורה יכול להרחיב את הידע המוצג בפני התלמידים ולספר על מלחמת האזרחים בארצות הברית בין הצפון לדרום, שפרצה בשל סוגיית העסקת עבדים שחורים.

נעים להכיר, מרטין

לפני שנצא למסע, נכיר את התקופה: מרטין נולד בשנת 1929, בתקופה שבה היו נהוגים בכמה מדינות בדרום ארצות הברית חוקים וכללים שיצרו הפרדה גזעית בין לבנים לשחורים. לשחורים, למשל, אסור היה לשבת במסעדות מסוימות ולהיכנס לחלק מהחנויות, ובמדינות מסוימות אף הקשו עליהם להצביע בבחירות. באוטובוסים היה על השחורים לקום ולפנות מקום ללבנים. זו היתה המציאות אליה נולד מרטין, ולשם נצטרף אליו.

1929

הקודם לחצו על להאזנה לחצו על לעצרה בסיום לחצו על "הבא" להמשך הבא

לפני שנצא למסע נכיר את התקופה: מרטין נולד בשנת 1929, בתקופה שבה היו נהוגים בכמה מדינות בדרום ארצות הברית חוקים וכללים שיצרו הפרדה גזעית בין לבנים לשחורים. לשחורים, למשל, היה אסור לשבת במסעדות מסוימות ולהיכנס לחלק מהחנויות, ובמדינות מסוימות אף הקשו עליהם להצביע בבחירות. באוטובוסים היה על השחורים לקום ולפנות מקום ללבנים. זו היתה המציאות אליה נולד מרטין, ולשם נצטרף אליו.

מתוך הספר מרטין – סיפור חייו של מרטין לותר קינג מאת תמר ורטה-זהבי

שקופית 3 – "הילד מרטין בחנות הצעצועים"

בשקופית מוצגת סיטואציה מתקופת ילדותו של מרטין, שבה הוא הולך עם אמו לחנות הצעצועים ופוגש באישה גזענית אשר סוטרת לו אף על פי שלא עשה לה דבר.

הילד מרטין בחנות הצעצועים

"יד ביד הם נכנסו לחנות הגדולה וצעדו לעבר מדור הצעצועים..."

1936 1929

הקודם לחצו על להאזנה לחצו על לעצרה בסיום לחצו על "הבא" להמשך הבא

מרטין ידע שבמדינה שלו, ג'ורג'יה, אחת ממדינות הדרום של ארצות הברית, אסור לאדם שחור להיות שוטר אבל מותר לשחק בלהיות שוטר. לכן ביקש מאמו שתקנה לו מכונית משטרה. אמו הסכימה לנסוע איתו למרכז העיר לחנות הכלבו הגדולה. היא נהנתה לראות את בנה משחק בלהיות שוטר, בלהיות גנרל בצבא ואפילו בלהיות נשיא ארצות הברית של אמריקה.

יד ביד הם נכנסו לחנות הגדולה וצעדו לעבר מדור הצעצועים. אחרי שמישש ובדק את כל המכוניות, העמיד זו לצד זו מכונית משטרה גדולה ואמבולנס מבהיק בלובנו. "אם אבחר באמבולנס – אוכל להציל חולים ופצועים" מלמל לעצמו. "אפעיל את הסירנה ואסיע אותם במהירות לבתי החולים. את הפצועים הלבנים אביא לבתי החולים שלהם, ואת השחורים לבתי החולים של השחורים".

לפתע חש מרטין כאב צורב בלחיו. הוא מישש אותה ונשא את עיניו מכוננית המכוניות. פנים אדומות מכעס של אישה לבנה הביטו בו בשנאה ופיה השמיע מילים מכוערות: "כושי מלוכלך! איך העזת לדרוך לי על הרגל?!..."

מתוך הספר מרטין – סיפור חייו של מרטין לותר קינג מאת תמר ורטה-זהבי

שקופית 4 – כיצד לדעתכם על מרטין לנהוג?

בשקופית מופיעות שלוש אפשרויות תגובה העומדות בפני מרטין לאחר שקיבל סטירה מאישה זרה, וכן חלופית למילוי אפשרות רביעית שיציעו התלמידים. ראשית יש לבחון עם התלמידים כל אחת מן ההצעות על יתרונותיה וחסרונותיה, ולבקש מהם הצעות נוספות.

בשלב הבא יש לבקש מן התלמידים להצביע על האפשרויות ולכתוב את תוצאות ההצבעה בחלופיות המתאימות. התוצאות יוצגו בעמודות גרף בהתאמה.

לאחר ההצבעה יש לחשוף את תגובתו האמתית של מרטין: מרטין בחר ללכת מן המקום ולא לספר על המקרה לאיש. חשוב להדגיש בפני התלמידים שתגובתו של מרטין – שאינה אלימה – מייצגת את בחירתו בדרך שתלווה אותו בהמשך חייו.

שקופית 5 – הנער מרטין נושא נאום

בשקופית זו נתוודע לאחד מכישוריו הרבים של מרטין – יכולת הנאום שלו. לאחר ההאזנה אפשר לדון עם התלמידים גם בתוכן הדברים שאמר, במודעות שלו למצב החברתי ובקריאתו לשוויון כבר בגיל צעיר. חשוב להגיע עם התלמידים להבנה שהדילמה המתעוררת בשקופית מדגישה את הפער בין האנושיות והיכולות הטמונות בכל אדם לבין היחס הגזעני והמזלזל שאינו מבחין בין בני אדם ופוגע בקבוצות רחבות ללא הצדקה.

כשהיה מרטין בן ארבע עשרה, נבחר להשתתף בתחרות נאומים בעיר דבלין שבמדינת ג'ורג'יה. שבוע לפני התחרות מרטין היה כה נרגש עד שבקושי הצליח לאכול ולישון.

מרטין נאם: "אבל אני, נער שחור שאבות אבותיו היו עבדים פה במדינת ג'ורג'יה, אומר לכולכם שהם טועים! האל ברא את כל בני האדם שווים, זה כתוב בכתבי הקודש! האל אוהב את כולנו, שחורים ולבנים כאחד. כולנו בניו, ולכן כולנו חייבים לבטל את כל החוקים המפלים ביננו!"

השופטים החליטו ברוב קולות שמרטין הוא הנואם המצטיין מבין 15 המתחרים והעניקו לו את מדליית הזהב.

גאים ושמחים עלו מרטין ומורתו לאוטובוס שיחזיר אותם לאטלנטה עירם. הם התיישבו באחורי האוטובוס ואכלו את עוגיות השוקולד שאפתה המורה, גברת ברדלי. חבורה קולנית של גברים לבנים עלתה לאוטובוס. חלקם התיישבו בחלק הקדמי, ולחלקם לא נותרו מקומות ישיבה. נהג האוטובוס קם ממקומו, צעד בצעדים נמרצים לעבר גברת ברדלי ומרטין ואמר: "קומו! פנו את המקום שלכם! נראה לך שאנשים לבנים יעמדו וכשי עלוב כמוך ישב?"

מתוך הספר מרטין – סיפור חייו של מרטין לותר קינג מאת תמר ורטה-זהבי

שקופית 6 – כיצד לדעתכם על מרטין לנהוג כלפי הגזענים באוטובוס?

כיצד לדעתכם על מרטין לנהוג כלפי הגזענים באוטובוס?

להטות

לשבת במקומו בשקט

לדדת מן האוטובוס

1943 1936 1929

הבא הקודם

כתב וטק במלך הלב לחצו על דמות להדגיש. לחצו בשפת ליכול הרדשה. בסיום, לחצו על "הבא" להמשך.

בשקופית זו יש להציב את התלמידים בפני הדילמה ולהדגיש שמרטין בשלב זה קרוב בגילו אליהם. יש לשאול אותם כיצד היו נוהגים, ובשקופית אפשר להציע אפשרות אחת נוספת על הקיימות. בדיון לפני ההצבעה מומלץ לבחון אם תגובתו של מרטין בדילמה הקודמת בחנות הצעצועים צריכה להתאים גם כאן, או שמא עדיפה בחירה שונה.

לאחר הדיון יש לקיים הצבעה בכיתה ולסמן את מספר המצביעים על גבי הדמויות האפורות.

שקופית 7 – בינתיים בארצות הברית...

בשקופית זאת התלמידים ירכשו ידע על ארגון הקו-קלוקס-קלאן. המורה יכול להרחיב את היריעה תוך הסתייעות בערך המתאים בויקיפדיה.

שאלות לדיון בעקבות הקטע:

- באילו זכויות אדם פגעה פעילות הארגון?
- כיצד לדעתכם התאפשרה פעילות אלימה שכזו בארצות הברית?
- באילו דרכים אפשר להתנגד ולהפסיק פעולה של קבוצות כאלו?

בינתיים בארצות הברית...

במדינות מסימות בדרום ארצות הברית פעל ארגון בשם קו-קלוקס-קלאן...

1950 1943 1936 1929

הבא הקודם

לחצו על להאזנה. לחצו על לעצרה. בסיום, לחצו על "הבא" להמשך.

בחלק ממדינות הדרום בארצות הברית פעל ארגון בשם "קו-קלוקס-קלאן" שחבריו האמינו בעליונות הגזע הלבן על פני השחורים. חלק מחברי הארגון נקטו באלימות וניסו לפגוע באזרחים שחורים בעודם עוטים כיסויי ראש לבנים.

ככל שמאבקם של השחורים להכרה בזכויותיהם גבר, כך גברו גם המהומות והאלימות שיזמו חברי הארגון.

מתוך הספר מרטין – סיפור חייו של מרטין לותר קינג מאת תמר ורטה-זהבי

שקופית 8 – האוטובוס במונטגומרי

בשקופית זאת יכירו התלמידים את סיפורה של רוזה פארקס, אשר סירבה לקום ולפנות את מקומה לאדם לבן באוטובוס. על המורה להדגיש כי סיפורה של רוזה פארקס היה סמל עבור רבים, ועורר התנגדות בקנה מידה רחב. המקרה של רוזה פארקס

האוטובוס במונטגומרי

"רוזה פארקס סירבה לקום ממקומה!..."

1955 1950 1943 1936 1929

הבא הקודם

לחצו על להאזנה. לחצו על לעצרה. בסיום, לחצו על "הבא" להמשך.

גם עודד את מרטין להוביל את מאבק השחורים בדרישתם לשוויון במדינות הדרום. אפשר לפתח דיון עם התלמידים על חשיבותם של סמלים במאבקים ועל האומץ של יחידים במאבק, תוך קישור למאבקים בני זמננו.

אתמול אחר הצהריים עלתה לאוטובוס במונטגומרי גברת לא צעירה ועייפה, רוזה פארקס שמה. היא חזרה מיום עבודה מפרך במתפרה. רגליה כאבו והיא התיישה באחד המושבים. איש או אישה לבנים עלו לאוטובוס והנהג אמר לה בגסות לפנות את מקומה ולעמוד.

אבל - רוזה פארקס סירבה לקום ממקומה! היא סירבה, ועכשיו היא כלואה בבית המעצר. רוזה פארקס פתחה במאבק, ואנחנו נצטרף אליה, אנחנו נחרים את כל האוטובוסים! אף אדם שחור לא יניח את כף רגלו על מדרגות האוטובוסים שלהם עד שיבוטלו כל חוקי הפרדה בהם!

מתוך הספר מרטין – סיפור חייו של מרטין לותר קינג מאת תמר ורטה-זהבי

מרטין ומשפחתו מאוימים

שקופית 9 – מרטין ומשפחתו מאוימים

בשקופית זו נכיר את מרטין המבוגר, בעל המשפחה, אשר סובל מהתנכלויות בשל עמידתו בחזית המאבק לקידום השוויון בין השחורים ללבנים. השקופית מעוררת דילמה, שבה ניצבים מצד אחד הביטחון ושמירה על שלמות המשפחה ומן הצד השני השאיפה להשגת מטרה גדולה וחשובה של שוויון בחברה.

בכל יום קיבל מרטין מכתבי שנאה רבים. בעשרות שיחות טלפון איימו גזענים לבנים לפגוע בו, באשתו ובילדתו הקטנה. הוריה של אשתו התחננו לפניה שתעבור לגור בביתם, הרחק ממונטגומרי המסוכנת.

ערב אחד, כשהשתתף מרטין באסיפת שחורים חשובה, קרא לו הצידה אחד הכמרים: "היה חזק, אחי". "למה? מה קרה לאשתי ולבתי? הם פגעו בהן?" מרטין חש שכוחותיו עוזבים אותו.

"הם זרקו פצצה על ביתך" הודיע לו חברו.

מתוך הספר מרטין – סיפור חייו של מרטין לותר קינג מאת תמר ורטה-זהבי

שקופית 10 – אילו שיקולים צריכים לדעתכם להנחות את מרטין ואת משפחתו בהחלטה?

בשקופית זו יש לרכז שיקולים שונים שמציפים התלמידים בעד ונגד עזיבה.

חשוב לציין בפני התלמידים שאשתו של מרטין, קורטה, תמכה במאבקו לכל אורך הדרך וסירבה להיפרד ממנו – גם כאשר האימים החריפו.

אילו שיקולים צריכים לדעתכם להנחות את מרטין ואת משפחתו בהחלטה?

אפשר לעורר את הדיון תוך הצגת תרחישים אפשריים שונים, כמו למשל: מה יקרה אם משפחתו של מרטין תיפגע או שהוא עצמו ייפגע? מה יקרה אם המאבק ייכשל בסופו של דבר? איך יושפע המאבק מעזיבה של מרטין או של משפחתו? וכו'.

בגיבוש כלל השיקולים אפשר לקיים הצבעה בכיתה – האם במקומו של מרטין היו התלמידים עוזבים או נשארים?

יש לספר לתלמידים כי מרטין ומשפחתו בחרו להישאר ואף להגביר את המאבק.

שקופית 11 – מרטין עומד למשפט

בשקופית זו ילמדו התלמידים אודות מחאה עממית כנגד חוקים מפלים בעזרת מאבק לא אליים.

חשוב להדגיש כי כל הפעולות המתוארות הן לגיטימיות ונועדו להביע מחאה, אולם אינן פוגעות בזכויותיו של איש.

למרות אופי המחאה, הרשויות בארצות הברית עצרו את המוחים בניסיון להשתיק אותם.

שאלות אפשריות לדיון:

- מהם היתרונות והחסרונות בצורת מאבק כזו?
- מה ההבדל בין מאבק לא אליים של אדם אחד למאבק לא אליים של קבוצה?
- מדוע לדעתכם עצרו הרשויות את המוחים? האם הדבר סייע למאבק או פגע בו?

בכל רחבי ארצות הברית – במדינות הצפון שבהן לא היתה הפרדה גזענית ובמדינות הדרום שבהן היתה – צעדו שחורים ולבנים עם שלטים הקוראים לא לקנות ברשתות של חנויות המפלות שחורים. גם מרטין לותר קינג הצטרף לשובתים. הוא ישב איתם במזנונים ועודד אותם להמשיך בשביתת השבת עד לניצחון.

מאות סטודנטים נכלאו כי סירבו לציית לחוקים הגזעניים, ואיתם גם מרטין לותר קינג. כשנודע לעיתונאים ולכתבי הטלוויזיה שהמנהיג השחור שהתפרסם בעולם כולו נכלא, מיהרו להגיע לאולם בית המשפט כדי לכתוב על גזר הדין שיקבע השופט הלבן.

מתוך הספר מרטין – סיפור חייו של מרטין לותר קינג מאת תמר ורטה-זהבי

שקופית 12 – כיצד על מרטין להשיב לשופט?

בשקופית זו על המורה להציג לתלמידים את הדילמה: מרטין נאשם בהפרה של חוקי המדינה שהתקבלו כדיון, אף על פי שלדעתו ולדעת רבים מדובר בחוקים לא מוסריים שאין לציית להם.

השופט שואל את מרטין: "האם אתה מודה באשמה המיוחסת לך?" יש לנסות ולהגיע בכיתה לתשובה מוסכמת ולנסח אותה כתשובה בתיבת הטקסט שבשקופית.

תשובתו האמתית של מרטין לשופט, אותה יש להקריא לתלמידים:

"כבוד השופט, אני מודה באשמה. כבוד השופט, אני גאה באשמה. אני אשם בהפרת חוק בלתי צודק. לחוקים בלתי צודקים אסור לציית! אני מוכן לשבת בכלא שנה, שנתיים ואפילו עשר שנים. אני מוכן לשבת בכלא עד שהמוני אזרחים שחורים ולבנים יבינו שחוקי האפליה הגזעניים חייבים להתבטל"

מתוך הספר מרטין – סיפור חייו של מרטין לותר קינג מאת תמר ורטה-זהבי

למרות דבריו של מרטין, השופט מצא אותו אשם ודן אותו לעונש חמור של מאסר בכלא.

שקופית 13 – הנאום בושינגטון

שקופית זו מציגה את הנאום המפורסם של מרטין לותר קינג: "יש לי חלום". לי חלום". אפשר לקרוא עם התלמידים [חלקים רחבים יותר מהנאום](#) ולדון בהם, לפי רמת הכיתה.

חשוב לציין בפני התלמידים שהנאום נישא בפני 250,000 איש, באחת ההפגנות הגדולות באותה התקופה, וכי נאום זה, ששודר ברדיו לכל רחבי ארצות הברית והעולם, השפיע על רבים וגייס אותם לטובת מאבקים לשוויון בכל רחבי העולם.

אפשר לבקש מן התלמידים להצביע על החלקים בנאום אשר משקפים את החוויות השונות שבהן נתקל מרטין בחייו עד כה.

"יש לי חלום... יש לי חלום שיום אחד, על הגבעות האדומות של ג'ורג'יה, ישבו סביב שולחן אחד בני בניהם של עבדים ושל בעלי עבדים.

יש לי חלום שארבעת ילדי הקטנים יחיו במדינה שתשפוט אותם על פי אופיים ולא על פי צבע עורם.

יש לי חלום שיום אחד באלבמה, שחיים בה גזענים אלימים ומרושעים, יוכלו ילדות וילדים שחורים לשלב ידיים באהבה עם ילדות וילדים לבנים."

מתוך הספר מרטין – סיפור חייו של מרטין לותר קינג מאת תמר ורטה-זהבי

בשקופית זו מוצגת דילמה אישית של מרטין: האם לטוס לעיר אחרת ולסייע לשחורים שובתים למרות איומים על חייו, או לבחור בדרך אחרת (כמו למשל להימנע מנסיעה, לנסות להתגונן וכו'). מטרת

נסיעה נוספת דרומה
"מרטין הקשיב לאיום נוסף על חייו..."

הקודם לחצו על להאזנה לחצו על לעצירה בסיום לחצו על "הבא" להמשך הבא

השקופית היא לחדד את מעשיו של מרטין כסמל במאבק ולא רק כאדם בודד, ולשם יש לנסות ולכוון את הדיון בכיתה: באיזו מידה על מנהיג לקחת בחשבון שיקולים אישיים? כיצד משפיעים איומים על מנהיגים, והאם יש להתחשב בהם? הדילמה נועדה להגביר את המתח לקראת ההתנקשות הקרובה בחייו של מרטין (עליה אין לספר לתלמידים בשלב זה).

בעיר ממפיס שמדינת טנסי, אחת הערים הגזעניות ביותר בדרום, שבתו עובדי התברואה השחורים כי קיבלו שכר זעום שבקושי הספיק להאכיל את משפחותיהם. בזמן השביתה הממושכת לא קיבלו הפועלים כסף, ומשפחותיהם רעבו ללחם. מרטין נחלץ לעזרתם ופנה לזמרים ולשחקנים שחורים ידועים שיעזרו לאחיהם השובתים. "כששחור אחד סובל כל השחורים צריכים לשלב ידיים ולעזור לו", אמר להם, והם נתנו לו כסף רב עבור משפחות השובתים.

מרטין אסף את סכום הכסף הנדרש להמשך השביתה וקבע עם שלושה מחבריו לטוס לממפיס. רגע לפני שנפרד מבני משפחתו צלצל הטלפון, מרטין ענה והקשיב לאיום נוסף על חייו.

מתוך הספר מרטין – סיפור חייו של מרטין לותר קינג מאת תמר ורטה-זהבי

שקופית 14 – בינתיים בארצות הברית...

בשקופית זו מוצגת ההתנקשות בחייו של נשיא ארצות הברית, ג'ון קנדי.

חשוב לציין בפני התלמידים שקנדי סייע רבות למרטין לקדם את המאבק למען השוויון, וכי מההתנקשות בו אפשר ללמוד על האווירה הקשה ששררה בארצות הברית באותה העת ועל המידה שבה אלימות הייתה מקובלת בה כדרך להכרעת מחלוקות.

בשקופית זו אין הקלטה.

שקופית 16 – האם הייתם מיעצים למרטין לנסוע למרות האיומים?

בשקופית זו על התלמידים לגבש עמדה על דרך הפעולה הרצויה עבור מרטין. אפשר לבחור באחת מן האפשרויות המופיעות על השקופית או להציע אפשרות אחרת, ולאחר דיון לבקש מן התלמידים להצביע ולכתוב את מספר המצביעים בתיבות המיועדות לכך.

בשקופית שלאחריה ייודע להם כי מרטין החליט לנסוע לממפיס, ושם ירה בו מתנקש, אולם אין לחשוף מידע זה בשלב זה אלא לאפשר דיון פתוח בכיתה.

בינתיים בארצות הברית...
"נשיא ארה"ב, ג'ון קנדי, נרצח"

הקודם לחצו על "הבא" להמשך הבא

האם הייתם מיעצים למרטין לנסוע למרות האיומים?

הקודם לחצו על "הבא" להמשך הבא

לאחר ההצבעה על המורה לספר לתלמידים כי מרטין בחר לנסוע לממפיס ולתמוך בשובתים. מייד לאחר הגעתו לעיר פנה לחדרו באחד מבתי המלון כדי להניח את חפציו ולהתארגן.

שקופית 17 – ההתנקשות

שקופית זו מציגה בצורה תמציתית את סיפור ההתנקשות במרטין לותר קינג. אפשר להרחיב עוד אודות ההתנקשות, לפי רמת הכיתה ולגיל התלמידים, [מהקישור הזה](#).
שאלות לדין עם התלמידים:

- מה קיווה להשיג המתנקש בפעולתו?
- כיצד לדעתכם יכולה להשפיע ההתנקשות על המאבק?
- האם בדיעבד היה על מרטין לקבל החלטה שונה לפני נסיעתו לממפיס?

שקופית 18 – מה היה אילו?

שקופית זו היא אחד משני סיומים אפשריים למצגת (הסיום הבא בשקופית 19). אפשר לעשות שימוש בשתי השקופיות או באחת מהן.

בשקופית זו מוצגות תמונות שליוו את המצגת, ויש להתייחס לשאלה שבראש השקופית –
מה היה אילו... היה מרטין לותר קינג חי היום? האם היה ממשיך להוביל את המאבק? באילו דרכים? כיצד היה מרטין מתייחס לסוגיות שונות במציאות כיום?

מה היה אילו... היה מאבקו של מרטין נכשל? כיצד הייתה נראית ארצות הברית היום? האם כישלון המאבק השפיע גם על מדינות אחרות ועל מאבקים אחרים?

שקופית 19 – בהמשך הדרך

סיום אפשרי נוסף למצגת הוא הצגת דמויות של שחורים מפורסמים מתחומים שונים:

ברק אובמה, נשיא ארצות הברית השחור הראשון
טוני מוריסון, סופרת זוכת פרס נובל
מייקל ג'ורדן, ספורטאי מצטיין
אדי מרפי, שחקן עטור פרסים

שאלות לדין:

- באיזו מידה השפיע מאבקו של מרטין בשנות ה-60 על דמויות אלו ועל מעמדן?
- האם לדעתכם קיימת גם היום אפליה לרעה של שחורים בארצות הברית ובמדינות אחרות?

- האם יש מאבקים דומים לשוויון שחשוב לנהל גם היום?

הצעה לפעילות נוספת:

[מערך שיעור בנושא מניעת אלימות, לינץ' ופשעי שנאה](#)